

Sygn. akt V CSK 6/18

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa „P...” S.A. w W.
przeciwko „A...” S.A. w C. i „A...” S. p. A.
w S.
o zapłatę
oraz z powództwa wzajemnego „A...” S.A. w C.
i „A...” S. p. A. w S.
przeciwko „P...” S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 maja 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanych - powodów wzajemnych
od wyroku Sądu Apelacyjnego w K.
z dnia 31 lipca 2017 r., sygn. akt V ACa [...] /17,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanych - powodów wzajemnych solidarnie na rzecz powoda - pozwanego wzajemnie kwotę 1.200 (tysiąc dwieście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, które przedstawił w formie pytań: „czy sąd polubowny związany jest umową dowodową stron, w której strony wyłączyły możliwość zastosowania danego dokumentu do oceny okoliczności na korzyść jednej ze stron?” oraz „czy rozstrzygnięcie sporu na podstawie dokumentu kształtującego stosunek prawny, w którego treści strony wprost wyłączyły spod jurysdykcji sądu polubownego możliwość jego wykorzystania na korzyść jednej z nich, stanowi wykroczenie poza zakres zapisu na sąd polubowny?”

Zgodnie z ustaloną linią orzecniczą powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Zagadnienie to należy sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne”

z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżących problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżących zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

W niniejszej sprawie - jak szczegółowo objaśnił to Sąd Apelacyjny - zasady postępowania przed sądem polubownym zostały przez strony określone w § 8 umowy z 30 maja 2011 r. Do tych zasad odwołał się powód, a skarżący potwierdził ich obowiązywanie w odpowiedzi na pozew, przy czym sam skarżący w tym piśmie procesowym zgłosił wniosek o dopuszczenie dowodu z porozumienia nie po to, by wykazać istnienie zapisu, ale aby wywodzić z niego okoliczności merytoryczne. Istotne jest jednak to, że sąd polubowny nie opierał rozstrzygnięcia wyłącznie na porozumieniu, a co najwyżej powoływał je wtedy, gdy także w nim znajdowały wsparcie ustalenia, jakich dokonał na podstawie innych dowodów.

Skarżący powołał się także na potrzebę wykładni art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. w celu odpowiedzi na pytanie, czy pojęcie podstawowych zasad porządku prawnego obejmuje następująco określone zasady prawa cywilnego: swobodę kształtowania treści stosunków kontraktowych, zasadę niecierpania korzyści z własnych bezprawnych działań i zasadę restytucji, a także pełnego odszkodowania (art. 361 § 2 k.c.) oraz powiązaną z nią zasadę wyrównawczego (kompensacyjnego) charakteru odpowiedzialności odszkodowawczej.

Odwołanie się do przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, chociaż budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym one polegają), nie doczekał się wykładni względnie, że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć. Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę.

Art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. był wielokrotnie wykładany przez Sąd Najwyższy, który np. w wyroku z 9 marca 2012 r., I CSK 312/11 (nieopubl.) wyjaśnił, że klauzula porządku publicznego jak każda klauzula generalna jest niedookreślona, co pozostawia sądowi orzekającemu w konkretnej sprawie dużą dyskrecjonalność, niemniej na jej podstawie kontrola elementów składających się na orzeczenie sądu polubownego nie może przybierać rozmiarów właściwych kontroli merytorycznej (zasadności) takiego orzeczenia. Zakaz kontroli merytorycznej (zasadności) orzeczenia sądu polubownego związany jest z istotą stosowania klauzuli porządku publicznego. Przy jej stosowaniu nie chodzi bowiem o to, aby oceniane orzeczenie było zgodne ze wszystkimi wchodzącymi w grę bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa, lecz o to, czy wywarło ono skutek sprzeczny z podstawowymi zasadami krajowego porządku prawnego. Procesowy porządek publiczny może być podstawą oceny wyroku sądu polubownego w dwóch aspektach. Po pierwsze, ocenie podlega zgodność procedury, która doprowadziła do wydania wyroku sądu polubownego z podstawowymi procesowymi zasadami porządku prawnego. Po drugie, ocenie podlegają skutki wyroku arbitrażowego z punktu widzenia ich zgodności z procesowym porządkiem publicznym, tj. czy dają się one pogodzić z systemem prawa procesowego np. czy nie naruszają powagi rzeczy osądzonej, praw osób trzecich.

Zasady, na obowiązywanie których w krajowym porządku prawnym powołał się skarżący mają tak ogólny charakter, że w systemie przepisów prawa materialnego można od nich znaleźć rozliczne wyjątki, a ich zrealizowanie, czy ewentualnie stopień, w jakim zostały zrealizowane w konkretnym stanie faktycznym wymaga ocen formułowanych *a casu ad casum*.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 8 ust. 1 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800), orzeczono jak w postanowieniu.

jw

ał